

Історія третя

Франкова концепція поступу людства, вираження незламного оптимізму. («Гімн» («Замість пролога»))

Дорогий читачу, як і обіцяв, сьогодні поговоримо про поезію «Гімн», розкриємо образ вічного революціонера як втілення могутності та нездоланності народу, римо-ритмічні особливості поезії, її популярність у народі як пісні, продовжимо вчитися аналізувати поезії.

Як вважаєш, чи є актуальними твори революційно-патріотичної лірики сьогодні?

Упродовж моєї розповіді спробуй знайти відповідь на це питання та розкрити образ вічного революціонера.

Я жив під знаком любові до рідного народу. Моїм святим обов'язком було служіння людям.

Вірш «Гімн» (1880) («Замість пролога») відкриває збірку «З вершин і низин». У центрі твору алегоричний образ вічного революціонера. Це алегорія одвічного пориву людського духу до волі.

Знайди визначення поняття «Гімн».

Покладений на музику моїм товаришем Миколою Лисенком «Гімн» став національним гімном українців

[Прослухай виконання твору «Гімн» камерним оркестром Заслуженої капели України «Трембіта», Львівської державної академічної чоловічої хорової капели «Дударик», студентського мішаного хору Львівського державного музичного училища. Диригує Народний артист України Микола Кацал.](#)

У поезії мільйони пригноблених і скривджених покликав голос “вічного революціонера”, що не мириться з неволею. Розійшовшись “по курних хатах мужицьких, по верстатах ремісницьких”, цей голос дає людям

насагу, породжує в них силу й завзяття: “Не ридать, а добувати хоч синам, як не собі, кращу долю в боротьбі”.

Образ «вічного революціонера» - втілення могутності, нездоланності народу, його одвічних прагнень до свободи та справедливості. Конкретизуючи цей образ, акцентую увагу не на закличах до руйнувань, а на великій перетворюючій силі «науки, думки, волі». Саме вони протистоять тій “пітьмі”, що з давніх-давен принижувала людину, надломлювала її сили, зводила до становища раба. Енергійний ритм, закличні інтонації, високий гуманістичний пафос твору відбивають визвольні настрої не тільки окремих соціальних верств, а й усього національно-поневоленого народу.

Переконаний: у суспільстві завжди будуть знаходитися «вічні революціонери», небайдужі до народного горя, страждань та неволі. Вони прямуватимуть уперед і кликатимуть за собою інших, не боячись переслідувань та покарання з боку офіційної влади. Але не забуваймо про боротьбу у сфері духовній:

Дух, наука, думка, воля

Не уступить пітьмі поля...

Я вірю, що розвалиться «зла руїна» і настане новий день, прихід якого ніхто не зможе спинити. Але для цього треба

Не ридать, а добувати

Хоч синам, як не собі

Кращу долю в боротьбі...

Виразно прочитай поезію.

ГІМН (1880)

Замість пролога

Вічний революціонер —

Дух, що тіло рве до бою,
Рве за поступ, щастя й волю, —
Він живе, він ще не вмер.
Ні попівськії тортури,
Ні тюремні царські мури,
Ані війська муштровані,

Ні гармати лаштовані,
 Ні шпійонське ремесло
 В гріб його ще не звело.
 Він не вмер, він ще живе!
 Хоч від тисяч літ родився,
 Та аж вчора розповився
 І о власній силі йде.
 І простується, міцніє,
 І спішить туди, де дніє;
 Словом сильним, мов трубою,
 Мільйони зве з собою, —
 Мільйони радо йдуть,
 Бо се голос духа чуť.
 Голос духа чуť скрізь:
 По курних хатах мужицьких,
 По верстатах ремісницьких,
 По місцях недолі й сліз.
 І де тільки він роздається,
 Щезнуть сльози, сум нещастя,
 Сила родиться й завзяття
 Не ридать, а добувати,
 Хоч синам, як не собі,
 Кращу долю в боротьбі.
 Вічний революціонер —
 Дух, наука, думка, воля —
 Не уступить п'їтьмі поля,
 Не дасть спутатись тепер.
 Розвалилась зла руїна,
 Покотилася лавина,
 І де в світі тая сила,
 Щоб в бігу її спинила,
 Щоб згасила, мов огонь,
 Розвидняючийся день?

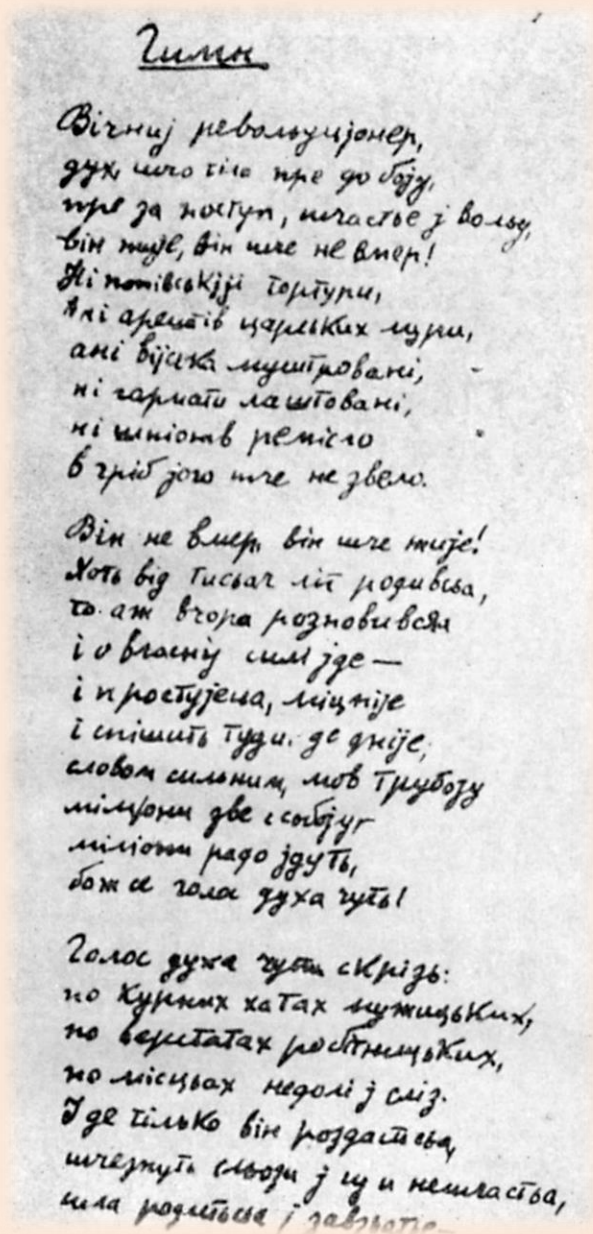
Проаналізуймо поезію разом.

Літературний рід: лірика.

Вид лірики: громадянська.

Жанр: гімн (ліричний вірш).

Тема: психологічний та патріотичний драматизм. «Вічного революціонер» - втілення нездоланності народу та його прагнень до свободи.

Ідея: незламність бажання й пошуків волі і правди, невпинне зростання визвольного руху.

Віршований розмір: чотиристопний хорей з пірихієм.

Тип римування: суміжне.

Образ ліричного героя.

Головний герой лірики — незламний борець – вічний революціонер. Слово революціонер у цьому вірші вжите мною вперше в українській літературі.

Як тлумачиться слово революціонер у словнику?

У вірші революціонер конкретна особа, чи абстрактний образ?

(Відповідь надішли в чат.)

Художні засоби.

Щоб підкреслити ідею незламності революціонера, автор використовує анафору «ні»:

Ні попівськії тортури,
Ні тюремні царські мури,
Ані війська муштровані,
Ні гармати лаштовані,
Ні шпiонське ремесло
В грiб його ще не звело.

«Дух» персонiфiкується через нагнiтання дiєслiв-присудкiв: живе, рве, йде, мiцнiє, спiшить. Вони додають вiдчуття руху, незвичайної сили, для якої вже настає час.

У поезiї використанi риторичнi запитання: «I де в свiтi тая сила, щоб в бiгу її спинила, щоб згасила, мов огонь, розвидняючийся день?»

За допомогою чотиристопного хорей, анафор, алiтерацiй (р) поет створює ритмiзований звуковий малюнок, який навiть без музичного супроводу вистукує маршеву мелодiю гiмну.

Контраст – провiдний художнiй засiб вiрша: «поступ», «щастя», «волю» - «попiвськiї тортури», «тюремнi царськi мури», «вiйська

муштровані», «гармати лаштовані», «шпiонське ремесло»; «сльози», «сум» - «сила», «завзяття»; «зла руїна» - «воля», «розвидняючийся день».

Які музичні інструменти, на твою думку, найкраще здатні передати дух «Гімну»? Мотивуй свою думку. *(Відповідь надішли в чат.)*

Підсумуймо опрацьований матеріал.
(Дай лаконічні відповіді на запитання.)

1. Яким у твоїй уяві постає революціонер? Намалюй словесний образ сучасного революціонера.

2. Які риси характеру, на твою думку, повинен мати справжній патріот-революціонер?

Друже, пам'ятаєш про питання на початку моєї розповіді? Відповідь на нього я хочу прочитати під час поточного контролю.

Наступного разу я розповім тобі про збірку «Зів'яле листя».

До зустрічі!